

Sint-Veroonmars Lembeek

Algemeen

Werktitel*

Sint-Veroonmars Lembeek

Aanvrager *

Hugo Henrie

Contactpersoon

Voornaam

Hugo

Achternaam

Hernie

Email

hugo.hernie@telenet.be

Organisatie

Koepelvereniging Sint-Veroon

Straat

Olmenstraat

Huisnummer

7

Bus

Postcode

1502 LEMBEEK

Stad

Lembeek

Telefoonnr

023054027

Website

www.sintveroonmars.be

Erfgoed

Domeinen *

Vertelcultuur

Feesten

Trefwoorden

Muziek

Feest

Stoet

Sociaal gebruik

Nederlands

1. Aanvrager

Hoe bent u bij dit erfgoed betrokken?

De Koepelvereniging Sint-Veroonmars (opgericht in 2006) is het overlegplatform waarin de 5 deelnemende groepen aan de Sint-Veroonmars vertegenwoordigd zijn. Binnen de Koepelvereniging worden afspraken gemaakt en contacten gelegd die de organisatie van de Sint-Veroonmars aanbelangen. De Koepelvereniging is bovendien het aanspreekpunt voor externe partijen die bij de organisatie van de Sint-Veroonmars betrokken zijn (stadsbestuur van Halle, de ordediensten, enz.). Daarnaast heeft elke deelnemende groep een eigen bestuursstructuur. De statuten van de Koepelvereniging Sint-Veroonmars zijn bij deze aanvraag gevoegd.

Wie steunt deze aanvraag? Toon het draagvlak aan.

De aanvraag wordt ondersteund door de Koepelorganisatie Sint-Veroonmars Lembeek waarin de 5 deelnemende groepen vertegenwoordigd zijn. Ter voorbereiding van de aanvraag werd op 19 juni 2017 binnen de Koepelvereniging een werkgroep opgericht die in totaal 9 maal (2x in 2017, 4x in 2018 en 3x in 2019) vergaderde onder de deskundige begeleiding van de Erfgoedcel Pajottenland-Zennevallei. Belangrijk is ook dat het stadsbestuur van bij de aanvang vertegenwoordigd was binnen de werkgroep in de persoon van de verantwoordelijke schepen voor erfgoed.

Er werd eveneens een petitie opgestart om de erkenning van de Sint-Veroonmars als immaterieel cultureel erfgoed te steunen. Op het moment van het indienen van de aanvraag ondertekenden 1530 personen de digitale petitie en 58 personen de papieren petitie. Tevens werd op 27 februari 2019 door de Koepelvereniging een inspraakavond georganiseerd voor alle belangstellenden. Ongeveer 70 belangstellenden woonden de inspraakavond bij en deze activiteit kreeg heel wat weerklank in de lokale pers.

Supporter Attachments
StatutenKoepelp1
StatutenKoepelp2

Krijgt u bij deze aanvraag ondersteuning van een erfgoedorganisatie?

Ja, we worden ondersteund door de Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei en VZW den Ast (stadsarchief, streekmuseum en toerisme van de stad Halle).

We zijn benieuwd naar uw motivatie voor deze aanvraag. Waarom dient u in?

De motivering voor de aanvraag is tweeledig. Enerzijds willen wij met de erkenning het unieke karakter van de Sint-Veronmars onderstrepen. Het Paasgebeuren in Lembeek is uniek in Vlaanderen en kan je met niets gelijkaardigs in Vlaanderen vergelijken. Anderzijds wil het ook een bewustmakingsproces zijn dat we als gemeenschap over deze traditie moeten waken en zorgen dat ook de toekomstige generaties deze traditie in ere houden.

2. Erfgoed

Naam *

Sint-Veronmars Lembeek

Slug

sint-veronmars-lembeek

Korte beschrijving van uw erfgoed

De eeuwenoude Sint-Veronmars in Lembeek (deelgemeente van Halle) gaat jaarlijks door op Paasmaandag ter ere van onze patroonheilige Sint-Veron. Vijf groepen, waarvan vier in historische militaire uniformen, begeleiden het zilveren reliekschrijn van onze patroonheilige tijdens de 18 km lange dagtocht. De soldatengroepen zijn uitgedost in fraaie militaire uniformen, geïnspireerd op de Belgische uniformen uit de Belle Epoque. De Carabiniers van Lembeek, bijgenaamd de Jefkes, dragen het uniform van het regiment Carabiniers. De groep heeft een volwaardig muziekkorps en een schuttersectie en telt in totaal ruim 100 manschappen. De Soldatenclub Congo (de naam verwijst naar een gehucht van Lembeek) is uitgedost in het uniform van het regiment Grenadiers met opvallende hagelwitte broeken. Deze groep heeft een uitgebreid muziekkorps, een schuttersectie en een sectie cantinières en telt ca. 250 manschappen. De Cavalerie van Lembeek bestaat uit ruiters die uitgedost zijn in het uniform van het regiment Gidsen. Ook deze groep heeft een eigen muziekkorps en telt een 60-tal ruiters. De Etat-Major omvat ruiters in uniformen van het regiment Gidsen, Lanciers en Artillerie te paard. De groep telt ca. 50 ruiters. De vijfde groep wordt gevormd door de Kasdragers van Sint-Veron en telt 15 leden die het zilveren reliekschrijn tijdens de dagtocht op hun schouders torsen. Elke deelnemende groep heeft zijn eigen verenigingsstructuur met een volwaardig bestuur en eigen financiële middelen. Op Paasmaandag is het al zeer vroeg verzamelen geblazen. Van in de vroege uurtjes wordt door de soldatengroepen (wij noemen ze Paassoldaten) in de verschillende wijken van de gemeente de reveille geblazen. De deelnemers en verdienstelijke leden worden op militaire wijze gewekt met klaroengeschal en geweerschoten. Overal worden de mannen van de reveille getrakteerd op een natje en een droogje. Om 7u30 verzamelen de soldatengroepen aan het oud-gemeentehuis van Lembeek voor de overhandiging van de vaandels en de eretekens aan verdienstelijke leden. Leden met 10, 25, 40 of nog meer jaren dienst ontvangen vanwege het stadsbestuur

een ereteken. Van aan het gemeentehuis vertrekken de groepen voor hun dagtocht. Aan de kerk van Lembeek zet de kerkelijke processie zich om klokslag 8u. in beweging. Schrijndragers en reliekschrijn worden begeleid door een militair escorte bestaande uit 4 ruiters van de Cavalerie op boerenpaarden. Ook het grote houten beeld van Sint-Veroon (in 1989 maakte beeldhouwer Hugo Debast een getrouwe kopie van het beeld uit de 18de eeuw) gedragen door de beeldragers stapt mee op voor een korte processie in het dorpscentrum. Na deze korte rondgang in het centrum en de zegening van het schrijn door de pastoor, vat ook deze groep zijn dagtocht aan. In het zog van het reliekschrijn stapt een grote groep bedevaarders en wandelaars mee op. Op het traject bevinden zich diverse kapelletjes die toegewijd zijn aan Sint-Veroon en waar telkens wordt haltgehouden voor een kort gebed. Elders worden de bedevaarders door de buurtbewoners vergast op een jenevertje of een versnapering. Het zorgt voor een unieke gastvrije sfeer. Opmerkelijk is dat elke groep weliswaar zijn eigen traject volgt maar dat de groepen elkaar op bepaalde plaatsen van het traject ontmoeten. Een eerste verzamelpunt is aan de kapel van de Congo om 10 u. Om 11u. komen alle groepen samen voor de plechtige intocht in het centrum van Clabecq. Marsmuziek, geweesalvo's, hoefgetrappel en klokgelui weerklinken en zorgen voor een feestelijke intrede. Het reliekschrijn wordt door de pastoor op plechtige wijze ontvangen en uitgesteld in de kerk. Na een kort oponthoud gaat het richting Tubize waar alle groepen samenkomen op het marktplein. Van Tubize trekken de meeste groepen richting Hondzocht (gehucht van Lembeek) waar halt wordt gehouden voor een welgekomen middagmaal. De Kasdragers zijn te gast in het molenaarshuis van Hondzocht, een traditie die teruggaat tot 1918. Etat-Major en Cavalerie kunnen met hun paarden terecht in de hoeven van Hondzocht. Etat-Major is al meer dan 100 jaar te gast op de hoeve van de familie Cuisenaire. De Carabiniers verzamelen aan de molen van Hondzocht voor een optocht door het gehucht en vertrekken vervolgens richting Lembeek centrum voor het middagmaal. Enkel Soldatenclub Congo laat Hondzocht links liggen en keert rechtstreeks terug naar Lembeek centrum voor het middagmaal. Het hoogtepunt van de dag is ongetwijfeld de intrede van de stoet om 18u. in het centrum van Lembeek. Het geheel wordt vervolledigd door de geestelijkheid, de beeldragers, het stadsbestuur en de kerkelijke processie (bestaande uit de Veroontjes, vlagdragers en een span van boerenpaarden met de ploeg van Sint-Veroon) onder de muzikale begeleiding van de Koninklijke Fanfare De Ware Broeders uit Herfelingen. Na afloop wordt het zilveren reliekschrijn onder militaire begeleiding terug de parochiekerk ingedragen. In het centrum van Lembeek is het ondertussen op de koppen lopen, zeker wanneer de zon van de partij is. Tot in de vroege uurtjes wordt er gefeest. Maar daarmee zijn de feestelijkheden nog niet achter de rug. Op Paas dinsdag is er de plechtige Soldatenmis, opgeluisterd door het muziekkorps van de Carabiniers. De misviering wordt gevolgd door een militair defilé aan de pastorie. Vandaar vertrekken de Paassoldaten voor de "militaire manoeuvres". Om 18u. verzamelen alle deelnemers aan het oud-gemeentehuis van Lembeek voor de uitbetaling van de soldij (10 euro per deelnemer). Na de rondedans door de Paassoldaten weerklinkt het lied "En 't Goensjtoogs va Poske, dèn es alles verbaa" waarmee de Paasfeesten in Lembeek officieel beëindigd worden.

Zijn er aspecten of onderdelen van het erfgoed die u graag extra uitlicht?

1. De Sint-Veronmars is de enige militaire mars in zijn soort in Vlaanderen. Wat de mars ook uniek maakt, is het gegeven dat deze traditie zowel in Vlaanderen als Wallonië doorgaat. Een groot gedeelte van het parcours van de mars ligt op het grondgebied van Wallonië waardoor ook deze gemeenschap betrokken wordt.
2. De Sint-Veronmars vormt het sociale cement van onze dorpsgemeenschap en brengt mensen (jong en oud, gelovig of niet gelovig, rijk of arm) samen. De Sint-Veronmars vormt weliswaar het jaarlijkse hoogtepunt maar brengt gedurende het jaar ook heel wat andere activiteiten met zich mee. Zoals de jaarlijkse Sint-Veronmis (laatste zondag van januari), de jaarlijkse voorstelling van de Paasaffiche, repetities, eetkermissen, enz.
3. Sinds 1976 wordt elk jaar een fraaie en kunstzinnige Paasaffiche uitgebracht. Momenteel wordt deze affiche op 2.500 exemplaren gedrukt, waarbij elk jaar vol spanning wordt uitgekeken wie er op de affiche zal staan. Sinds vele jaren is de jaarlijkse voorstelling van de Paasaffiche uitgegroeid tot een event met zang, muziek en toneel.

Welke betekenis heeft dit erfgoed? Beschrijf waarom het voor u vandaag de dag zo waardevol is.

De Sint-Veronmars kan bogen op een rijke en oude traditie die vele eeuwen oud is. Maar minstens even belangrijk is het feit dat de Sint-Veronmars ook het sociale cement is van deze dorpsgemeenschap. Het Paasgebeuren in Lembeek is veel meer dan de eigenlijke mars op Paasmaandag (weliswaar het hoogtepunt waar we elk jaar reikhalzend naar uitkijken) maar brengt ook heel wat nevenactiviteiten met zich mee die mensen rond een gemeenschappelijk onderwerp samenbrengen. Dat kan de voorstelling zijn van de Paasaffiche (traditie die bestaat sinds 1976), de mis ter ere van Sint-Veron, een eetkermis, een muziekconcert, een activiteit buitenshuis van één van de groepen, muziekrepetities, enz. Kortom: het Paasgebeuren brengt mensen samen.

Beschrijf de geschiedenis van het erfgoed. En hoe is het doorheen de tijd geëvolueerd? (max. 4000 tekens)

Elk jaar trekt op Paasmaandag de Sint-Veronmars door Lembeek en omliggende gemeenten. Deze traditie is vele eeuwen oud en staat volledig in het teken van Sint-Veron, de patroonheilige van Lembeek. Het zilveren reliekschrijn wordt vergezeld door honderden deelnemers die uitgedost zijn in historische militaire kostuums. De mars vertoont gelijkenissen met de populaire marsen in Wallonië maar de Sint-Veronmars is de enige militaire mars in Vlaanderen. De oudste historische bron over Sint-Veron is de Vita Veronis, geschreven omstreeks 1020 door Olbertus, de abt van Gemblours. Olbertus schreef dit werk in het begin van de 11de eeuw in opdracht van Renier IV, de graaf van Henegouwen en hij beschreef daarin de ontdekking van het graf van Sint-Veron in 1004, de overbrenging van zijn relieken van Lembeek naar Bergen ca. 1012 in opdracht van dezelfde graaf en tenslotte de talrijke mirakelen op voorspraak van Sint-Veron. Wat betreft de afkomst en het

leven van Sint-Veroon zijn we aangewezen op de anonieme legende van Sint-Verona die van recentere datum is dan de Vita van Olbertus. In deze legende wordt Verona voorgesteld als de tweelingzuster van Veroon, beiden kinderen van Lodewijk de Duitser en daardoor achterkleinkinderen van Karel de Grote. De legende verhaalt over de vrome prins die op 16-jarige leeftijd het paleis ontvluchtte om zich in deemoed en nederigheid ten dienste van zijn medemensen te stellen. Na een lange omzwerving belandde hij in Lembeek waar hij als eenvoudige boerenknecht aan de slag ging op de hoeve van Perregate. Volgens diezelfde legende overleed Veroon in 863 en werd hij omwille van zijn grote verdiensten in de parochiekerk begraven.

Wanneer ontstond de mars?

De oudste sporen gaan terug tot de vroege 15de eeuw maar de traditie is ongetwijfeld veel ouder. Reeds in het midden van de 17de eeuw schreef de toenmalige pastoor van Lembeek dat de traditie al meer dan 300 jaar oud was. Centraal gegeven was het relikwieschrijn dat processiegewijs rondgedragen werd. Het schrijn werd begeleid door de plaatselijke gezagsdragers en de schuttersgilden van Tubize en Halle, zoals blijkt uit oude reglementen. Vanaf de 17de eeuw vinden we de eerste gedocumenteerde sporen terug van de "jeunesse" (te vertalen als "jonkheid") die het schrijn in militair plunje begeleidde. Er is sprake van muzikanten en timbalen, onderweg werd buskruit verschoten en de groep stond onder bevel van een "capitaine". Deze jeunesse kende dus een militaire rangorde met officieren, muzikanten en gewone soldaten. Men ziet hierin een typisch voorbeeld van een weinig gestructureerde corporatieve vorm die vroeger algemeen verspreid en actief was in een brede Europese ruimte. Ze waren van oudsher betrokken bij de plaatselijke rituelen en feestelijkheden zoals het organiseren van processies en kermissen.

Wat was de aanleiding?

Sommige auteurs menen dat de processie ontstond om Lembeek van de pest te vrijwaren. De stelling, verdedigd door Felix Hachez, bevat de meest plausibele elementen. De processie op Paasmaandag is enkel toegewijd aan Sint-Veroon, patroonheilige van de gemeente, en kan daarom in rechtstreeks verband gebracht worden met de kerkwijding. Daarenboven was en is Paasmaandag in Lembeek de dag van de jaarlijkse kermis, van oorsprong een religieus feest dat in verband werd gebracht met de kerkwijding.

Recente geschiedenis van de Sint-Veroonmars.

Tijdens de Franse bezetting kende de processie een korte onderbreking van een tiental jaren waarna de mars hernomen werd. In 1804 vergezelden ruiters en voetvolk, verkleed als huzaren en grenadiers het schrijn. Het was de familie Claes die in 1840 een nieuw elan gaf aan de mars in Lembeek. De "jeunesse" van weleer evolueerde naar de soldatenverenigingen zoals we die vandaag kennen. De twee oudste soldatenverenigingen - de Carabiniers van Lembeek en de Cavalerie van Lembeek - zijn de rechtstreekse opvolgers van de jeunesse van weleer. In de loop der jaren werden echter nieuwe groeperingen opgericht. Omstreeks 1900 nam een klein keurkorps van ruiters te paard aan de stoet deel, waaruit in 1920 de Etat-Major ontstond. In 1932 tenslotte werd de jongste soldatenvereniging - de Soldatenclub Congo - opgericht. De Kasdragers zijn de enige niet-militaire formatie. Deze groep bestaat uit 15 leden die het zilveren reliekschrijn begeleiden. Met de oprichting van de Koepelvereniging Sint-Veroon in 2006, waarin alle groepen vertegenwoordigd

zijn, werd een officieel overlegorgaan in het leven geroepen. In bijlage (zie bijlage 1) werd een uitgebreide bibliografie toegevoegd.

Wanneer u denkt aan het voortbestaan van het erfgoed, wat loopt momenteel goed en wat minder goed?

Sterke punten:

1. Er is geen gebrek aan deelnemers aan de Sint-Veroonmars; ook bij de jeugd is de belangstelling voor de mars groot. Bij de meeste groepen zijn er dan ook meer gegadigden dan er beschikbare plaatsen zijn en wordt er met wachtlijsten gewerkt.
2. Het sociale aspect en de betrokkenheid van de lokale bevolking is onbetwistbaar. De Sint-Veroonmars brengt mensen van allerlei slag en overtuiging samen rond één centraal thema. De mars zorgt ook voor een hele reeks nevenactiviteiten doorheen het jaar die mensen samenbrengt. De Sint-Veroonmars is hét sociale cement van deze dorpsgemeenschap.
3. De Koepelvereniging Sint-Veroonmars zorgt voor een goede onderlinge samenwerking tussen de groepen.
4. De jaarlijkse Paasaffiche. Elk jaar wordt met spanning uitgekeken naar de nieuwe affiche. De voorstelling van de Paasaffiche - één maand voor Pasen - staat elk jaar garant voor een druk bijgewoond event.

Zwakke punten:

1. De inhoudelijke traditie is niet meer door alle deelnemers gekend. Vele deelnemers weten weinig of niets over de figuur van Sint-Veroon of waarom de Sint-Veroonmars elk jaar uitgaat. Dit is vooral zo voor de jeugd die veel minder dan vroeger de traditie meekrijgt van thuis uit. Een bijkomende vaststelling is dat er in de gemeente meer en meer inwijkelingen zijn die weinig of geen voeling hebben met de traditie.
2. De Sint-Veroonmars is nog altijd een collectief gebeuren door de 5 groepen samen. Het wegvallen van één van deze groepen om welke reden dan ook zou het Paasgebeuren in Lembeek geen goed doen.
3. De promotie van de Sint-Veroonmars is in hoofdzaak beperkt tot de jaarlijkse Paasaffiche. Er is ook geen specifiek toeristisch aanbod om mensen op Paasmaandag naar Lembeek te lokken. We moeten het dus grotendeels hebben van mond-aan-mond reclame.
4. De aankoop van nieuwe uniformen en uitrustingsstukken wordt steeds maar duurder en dreigt op termijn onbetaalbaar te worden.

Welke kansen, of misschien wel bedreigingen, van buitenaf ziet u voor het voortbestaan van het erfgoed?

Kansen

- 1, De erkenning van de Sint-Veroonmars als immaterieel cultureel erfgoed biedt heel wat kansen en kan voor een nieuwe dynamiek zorgen binnen de Koepelvereniging.
2. Interesse in samenwerking met VZW den Ast biedt kansen om de Sint-Veroonmars beter bekend te maken, zowel inhoudelijk als toeristisch.

3. De grote belangstelling, ook vanwege de jeugd, voor deelname aan de Sint-Veroonmars. De meeste groepen werken momenteel met wachtlijsten omdat de vraag groter is dan het aanbod.

Bedreigingen

1. Alhoewel er nog geen concrete plannen bestaan, kan niet uitgesloten worden dat op termijn de kerk van Lembeek voor de eredienst zal gesloten worden en dus een andere bestemming zal krijgen.

2. Aanmaak van nieuwe uniformen en uitrustingsstukken is voor de meeste groepen problematisch omdat kleermakers en producenten van uitrustingsstukken (zoals bvb. koperen knopen, hoofddeksels, enz.) steeds moeilijker te vinden zijn.

3. Het verdwijnen van zalen en cafés brengt voor de groepen praktische en logistieke problemen met zich mee (weinig of geen vergader- en/of repetitiezalen).

*Waar vindt uw erfgoed plaats? Waar doet u het? **

De Sint-Veroonmars doet verschillende gemeenten aan. Van Lembeek gaat het richting Wallonië waar de gemeenten Clabecq en Tubize worden aangedaan. In Clabecq is er omstreeks het middaguur een plechtige intocht in het dorpscentrum en ook in Tubize is er een halteplaats in de parochiekerk. Van Tubize gaat het richting Hondzocht (gehucht van Lembeek) op de grens met de buurgemeente Saintes. Via de Edingensesteenweg gaat het opnieuw richting Lembeek centrum voor de plechtige intocht van de stoet en wordt ook nog even het grondgebied van Halle betreden. De Sint-Veroonmars doet dus zowel het Vlaamse als het Waalse Gewest aan.

*Wanneer vindt het plaats? Op een specifiek moment of in een bepaalde periode? Vul aan. **

Jaarlijks op Paasmaandag en Paasdinsdag. Daarnaast zijn er heel wat randactiviteiten die gedurende het hele jaar plaatsvinden.

3. Erfgoedgemeenschap: betrokkenen

Wie is van dichtbij of verderaf betrokken bij de praktijk van het erfgoed?

De volgende belanghebbenden werden door de werkgroep geïdentificeerd:

Grote invloed en lage mate van interesse: ordediensten en stadsbestuur.

Grote invloed en hoge mate van interesse: lokale bevolking, pers, parochie, Koepelvereniging Sint-Veroonmars, besturen van de deelnemende groepen en medewerkers.

Weinig invloed en hoge mate van interesse: historici, kerkgemeenschap, bedevaarders, toeschouwers, cafébazen, foorkramers, medewerkers achter de schermen en (ere)leden.

Een uitgebreide analyse van de betrokken belanghebbenden is in bijlage te vinden (zie bijlage 2).

4. Borgen: de zorg voor uw erfgoed

Welke antwoorden bood u tot nu toe op uitdagingen rond het voortbestaan van uw erfgoed?

- De praktijk doen
De Sint-Veroonmars gaat elk jaar uit.
- Archiefzorg
Elke groep draagt zorg voor het bewaren van het verenigingsarchief. Dit omvat niet enkel de traditionele elementen zoals verslagen, briefwisseling, foto's, enz. maar veel aandacht wordt ook besteed aan het bewaren en restaureren van de uniformen. Alle groepen bewaren nog originele uniformen en andere uitrustingsstukken. Ook in het streekmuseum den Ast in Halle wordt gewerkt aan de uitbouw van een collectie rond de Sint-Veroonmars. Deze collectie omvat ondermeer fotomateriaal, uniformen, elementen uit de bedevaart naar het graf van Sint-Veroon, medailles, enz.
Er bestaat eveneens een uitgebreid archief van de jaarlijkse Paasaffiche.
- Documenten
De Sint-Veroonmars is een dankbaar voorwerp voor fotografen en filmliefhebbers, bijgevolg is er een uitgebreide fotocollectie van de traditie. Elke groep beschikt over een eigen webstek die vaak zeer gedetailleerde informatie beschikbaar stelt (zoals bvb. informatie over de uniformen, uitgebreide foto- en filmreportages, muziekfragmenten, algemene informatie over de mars, enz.).
Elke groep beschikt over een gedetailleerde inventaris van de uniformen en uitrustingsstukken.
Er is een inventaris van de Sint-Veroonkapellen langsheen het traject en van de oude Sint-Veroonbeeldjes, waarvan sommige in privébezit zijn.
Muziek is een zeer belangrijk onderdeel van de Sint-Veroonmars. In 2012 werd op initiatief van Jan Neef de langspeelplaat uit 1979 met muziek van de Cavalerie van Lembeek gedigitaliseerd en op CD heruitgegeven. Ook de Carabiniers zijn niet aan hun proefstuk en brachten eerder al een langspeelplaat en CD met hun muziek uit.
- Onderzoek
Er is al veel historisch onderzoek gebeurd. Hiervoor verwijzen we naar de bibliografie die als bijlage 1 werd toegevoegd.
- Communicatie
Elk jaar (en dit sinds 1976) wordt er een kunstzinnige affiche uitgebracht ter promotie van de Sint-Veroonmars. De oplage bedraagt vandaag 2.500 exemplaren. Deze affiches worden door de groepen in de ruime omgeving verdeeld. Diezelfde affiche wordt de laatste jaren ook in groot formaat opgehangen in de bushokjes van De Lijn.

De toeristische dienst stad Halle geeft elk jaar een evenementenkalender uit, waarin de Sint-Veroonmars wordt opgenomen.

Het programma van de Paasfeesten wordt jaarlijks gepubliceerd in Info Halle, het officiële informatieblad van de stad Halle.

Elk jaar besteden de lokale radio's zendtijd aan de Sint-Veroonmars. Zo is er bvb. elk jaar op Radio Victoria een live-uitzending, Saldoetekost genaamd, vanuit een specifieke locatie (café of zaal) met o.a. interviews met bestuur en deelnemers van de verschillende groepen en optreden van "Lembeik Bauve".

- Sensibilisering

Op zaterdag 10 januari 2015 opende Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei in bijzijn van minister van cultuur Sven Gatz de fototentoonstelling Erfgoed & Zonen in CC Westrand in Dilbeek. Deze fototentoonstelling wierp een blik op de tradities en ambachten in de regio Pajottenland en Zennevallei. Topfotograaf Jimmy Kets richtte zijn lens op de zonen en dochters die de toekomst van dit immaterieel erfgoed bepalen. De Sint-Veroonmars was één van de gefotografeerde en geïnterviewde tradities. Het materiaal is nog steeds beschikbaar in de publicatie 'Erfgoed & Zonen'.

In Pajot Zenne Magazine (herfst-winter 2018) verscheen een artikel onder te titel "De 1000-jarige bescherming van Lembeek" over de Sint-Veroonmars en het belang van de erkenning als Immaterieel Cultureel Erfgoed. Naar aanleiding van de inspraakavond van 27 februari 2019 verschenen diverse krantenartikelen in de pers.

Fotoclub Iris Lembeek organiseert sinds enkele jaren tijdens de Paasdagen een fototentoonstelling waarin de Sint-Veroonmars vanuit een eigzinnige invalshoek wordt benaderd. In 2018 bvb. werden 45 deelnemende vrouwelijke Paassoldaten in het unieke decor van de brouwerij Boon geportretteerd. Ook van de deelnemende kinderen werd reeds een portrettenreeks gemaakt. In 1993 werd door de stedelijke kunstacademie De Meiboom een reeks van 60 portretfoto's van deelnemers aan de Sint-Veroonmars gemaakt.

Jaarlijks wordt de Paasaffiche huis-aan-huis bedeed.

Bevlaggingsactie op initiatief van KWB-Lembeek. Enkele jaren geleden liet KWB-Lembeek vlaggen maken met de beeltenis van Sint-Veroon. Deze vlaggen sieren de huizen tijdens de Paasfeesten waarmee de bewoners hun betrokkenheid bij het gebeuren tot uiting brengen.

- Educatie

Elk jaar wordt er een educatieve activiteit georganiseerd voor de leerlingen van het lager onderwijs (GO). Hierbij wordt een deel van het parcours afgestapt en verkleden de kinderen zich voor de gelegenheid als Paassoldaat.

- Doorgeven

Nieuwe kandidaat-leden worden eerst uitgenodigd voor een verkennend gesprek. Binnen elke groep wordt actief gepeild naar engagement (bvb. continuïteit in deelnames, dus niet voor 1 of 2 maal want het uitrusten van een nieuwe deelnemer is een dure aangelegenheid).

Jeugdbewegingen (Chiro Lembeek) nemen spontaan deel aan de Sint-Veroonmars.

Tijdens de intocht van de processie worden ook de jongsten betrokken. Een groep van 15 kinderen (7 à 8 jaar) verkleed als Sint-Veroon begeleidt de processie. Voor velen een eerste kennismaking met het ganse gebeuren. Paassoldaten bezoeken op Paasdinsdag de lagere scholen (uiteraard afhankelijk wanneer de schoolvakanties vallen).

Bewoners langsheen het parcours van de mars maken er een erezaak van om de Paassoldaten en bedevaarders een drankje en een hapje aan te bieden. Het reliekschrijn wordt tijdens de dagtocht ook regelmatig gedragen door de bedevaarders.

- Andere
Sinds 2000 heeft de groep "Lembeik Bauve" (www.lembeikbauve.be) een eigen repertoire van een twintigtal "ambiance-songs" opgebouwd, die overwegend het Paasgebeuren in Lembeek op een positieve, ludieke en plezierige manier in de schijnwerper plaatsen.

Waar zal u de komende jaren op inzetten om een levendige toekomst te verzekeren voor uw erfgoed?

- De praktijk doen
Het is zeker ook nog de komende decennia de bedoeling om met de relieken van onze patroonheilige op stap te gaan.
- Archiefzorg
We willen actief inzetten op de zorg voor het kerkpatrimonium in het kader van eventuele toekomstplannen voor de kerk van Lembeek en dit in nauwe samenwerking met de parochieverantwoordelijken en de kerkraad. Zo zal ondermeer in de nabije toekomst (vermoedelijk 2020) de Sint-Veroonkapel en het praalgraf van Sint-Veroon in de kerk grondig opgefrist worden.
- Documenten
Ook in de toekomst willen we verder inzetten op het documenteren van ons erfgoed. Daarbij zal optimaal gebruik gemaakt worden van digitale middelen en toepassingen.
- Onderzoek
In het kader van de 100ste verjaardag van de Koninklijke Etat-Major zal de historiek van deze vereniging verder aangevuld worden.
We willen een fotoboek uitbrengen met historisch beeldmateriaal over de Sint-Veroonmars.
- Communicatie
De soldatengroepen zullen deelnemen aan het tweejaarlijkse evenement Toer de Geuze op 4 en 5 mei 2019. Ze werden daartoe uitgenodigd door brouwerij Boon.

We zullen de nieuwe portaalsite van de Sint-Veroonmars (domeinnaam www.sintveroonsmars.be), die in maart 2019 gelanceerd werd, onderhouden en communiceren. De portaalsite wil de traditie en de activiteiten die er aan gekoppeld zijn communiceren naar een breed publiek. De portaalsite verwijst door naar de websites van de 5 deelnemende groepen.

- Sensibilisering

Er worden momenteel afspraken gemaakt om via de toeristische dienst van de stad Halle een promotiefolder voor een breed publiek uit te brengen met praktische informatie over deelname aan het Paasweekend in Lembeek. Dit is gepland voor 2020.

Het parcours van de Sint-Veroonmars werd beschreven in een wandelbrochure en werd ook (gedeeltelijk) bewegwijzerd. De toeristische dienst van de stad Halle wil in samenwerking met de Koepelvereniging deze wandeling actualiseren tot een interactieve wandeling (via een erfgoedapp). Dit is gepland voor 2020-2021. We plannen een publieksmoment en tentoonstelling rond de Sint-Veroonmars in streekmuseum den Ast (2020).

We willen extra aandacht schenken aan de Sint-Veroonkapellen en de eigenaars sensibiliseren over het behoud én onderhoud van deze kapellen. Indien de huidige eigenaars niet meer kunnen of willen instaan voor het onderhoud ervan, zullen we deze taak indien nodig overnemen.

- Educatie

We willen een stripverhaal uitbrengen over het leven van Sint-Veroon en de Sint-Veroonmars om zo het inhoudelijke aspect van de traditie beter bekend te maken. Voorlopige planning hiervoor is Pasen 2022 en op voorwaarde dat voldoende externe financiering kan gevonden worden.

- Doorgeven

We bekijken samen met het stadsbestuur de mogelijkheden om nieuwe bewoners van Lembeek te informeren over de Sint-Veroonmars en hen uit te nodigen om als toeschouwer of deelnemer te participeren, bijvoorbeeld aan de hand van een verwelkomingsbrochure.

- Andere

In 2020 is er de viering van het 100-jarig bestaan van de Koninklijke Etat-Major van Lembeek (1920-2020). Het programma ligt al in grote lijnen vast en zal ondermeer een academische zitting, een concert door de muziekkapel van de Gidsen en een militaire taptoe omvatten.

5. Attachments

Afbeeldingen

Video Link

https://www.youtube.com/watch?v=BJns8Q_QnY4

Video Copyright Info

/

Video

/

Attachments

Bijlage1

Bijlage2

Petitie

6. Andere velden

*Beschrijving**

De Veroonmars in Lembeek (Halle) gaat jaarlijks door op paasmaandag. Honderden Lembekenaren trekken er dan op uit als soldaat, samen met vele bedevaarders die het zilveren schrijn van hun patroonheilige Sint-Veron begeleiden.

Verloop Veroonmars

Op Paasmaandag begint het al heel vroeg. Vanaf 3 uur wordt door de soldatengroepen in de wijken van de gemeente de 'reveille' geblazen. De schrijn-, beelddragere en bedevaarders verzamelen in de kerk om 7.45 u. Onder begeleiding van muzikanten van de koninklijke Harmonie 'Willen is Kunnen' wordt het schrijn om 8u. de parochiekerk uitgedragen voor de uittocht van de processie, begeleid door vier boerenpaarden. Intussen hebben de 4 soldatengroepen om 7.30 u. verzameling geblazen aan het oud-gemeentehuis van Lembeek.

Om 8u. geven de commandanten en de burgemeester het startsein voor de militaire stoet. Vooraf hebben verdienstelijke leden een ereteken gekregen omwille van hun jarenlange deelname. Zo gaat dan iedere groep zijn eigen weg, om elkaar om 10 u. voor een eerste maal te ontmoeten.

Om 11 u. komt de stoet aan bij de kerk van Klabbek. Hoogtepunt van de dag is het binnenkomen van de stoet in het dorp om 18 u. waar het wordt opgewacht door de priesters, leden van de gemeenteraad en het schepencollege. De soldatengroepen brengen nog een laatste groet aan hun patroonheilige. Het schrijn wordt -na een kort gebed in de kerk- terug op zijn plaats te zetten.

Legende van Sint-Veroon

Volgens de legende was Sint Veroon de zoon van Lodewijk de Duitser, dus de achterkleinzoon van Karel de Grote. Toen zijn ouders hem uithuwelijkten, vluchtte hij weg uit het ouderlijk kasteel te Mainz en belandde te Lembeek op de hoeve "Pergate", waar hij hoeveknecht werd en er omstreeks 863 overleed.

Tijdens zijn leven in Lembeek liet Veroon zich opmerken door zijn godsvrucht. Hij deed zelfs enkele mirakelen. Na zijn dood was men hem stilaan vergeten tot hij, in 1004, verscheen aan de Humbertus, pastoor van de gemeente Lembeek. Sint Veroon beviel hem zijn graf te herwaarderden. Van dan af kende Lembeek een grote volkstoeloop en werd de gemeente een bedevaartplaats.

Enkele jaren later waren er in Brabant heel wat wanordelijkheden en de Graaf van Henegouwen liet de relikwieën van de heilige Veroon naar de H. Waldetruduskerk in Bergen (Mons) overbrengen. Later werden de relikwieën terug naar Lembeek gebracht. De Graaf zou hiervoor door een gewapende escorte vergezeld zijn geweest. Volgens sommige geschiedschrijvers ligt hier de oorsprong van de soldatenprocessie. Anderen zeggen dan weer dat het gewapende boeren zijn geweest, als schuttersverenigingen, gilden ... Deze droegen de relikwieën van de Heilige langs de gemeentegrenzen, om hen zo te vrijwaren van de pest. En zo ontstonden dan de paassoldaten. Men heeft er sporen van terug gevonden tot in de 16de eeuw.

Vandaag de dag wordt Sint Veroon aangeroepen tegen hoofdpijn en reumatische aandoeningen.

Oorsprong Sint-Veroonmars

Van oudsher werd het reliekschrijn van Sint-Veroon op paasmaandag vergezeld door militaire groeperingen. Aanvankelijk werd deze rol vervuld door de schuttersgilden. Later ontstonden specifieke militaire groeperingen met als exclusieve opdracht het vergezellen van het reliekschrijn. Wanneer deze groepen ontstonden is niet meteen duidelijk. In de gemeenterekening van 1736 vinden we uitgaven terug voor deze specifieke groeperingen op paasmaandag. Men heeft het daarbij steeds over "la jeunesse", gewapende mannen te paard of te voet. Onderweg werd buskruit verschoten en muziek gespeeld. Of we hier van een vereniging of verenigingen in de letterlijke zin kunnen spreken, is weinig waarschijnlijk.

Er is geen enkel geschrift bewaard gebleven, laat staan statuten, rekenboeken of enig ander document die het bestaan van een feitelijke vereniging aantoont. Dit verklaart meteen waarom de kosten van de deelnemers voor buskruit en muziek door de ganse dorpsgemeenschap werden gedragen. Weken voor de processie werden de koppen bij elkaar gestoken en werden de nodige afspraken gemaakt. De traditie en gebruiken, mondeling van generatie op generatie overgeleverd, speelden hierin een zeer belangrijke rol. Op dit vlak vertoont de Lembeekse Sint-Veroonmars veel gelijkenissen met de marsen tussen Sambre en Maas. Het lijkt geen twijfel dat de huidige soldatengroeperingen hun oorsprong vinden in dit eeuwenoude militaire escorte, dat gewapend, met muziek en wellicht in uniform aan de processie deelnam.

Attachment

